

චීන ජනාධිපතිවරයාගේ සංචාරය වොෂිංටන් හා බීජිං අතර ආතතීන් ඉස්මතු කර පෙන්වයි

Chinese president's visit underscores Washington-Beijing tensions

පැට්‍රික් මාටින් විසිනි
2006 අප්‍රේල් 24

ඉහස්පතින්දා ධවල මන්දිරයේ දී ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව්. බුෂ් හමුවීමෙන් කුටුම්භකයට පත් වූ චීන ජනාධිපති හියු ජින්ටාඕගේ සිව් දින එක්සත් ජනපද සංචාරය, ලෝක බලයන් දෙක අතර මතභේදයට තුඩු දී ඇති කිසිදු මූලික කරුණක් සම්බන්ධව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර දුන්නේ නැත. ඒ වෙනුවට, එක්සත් ජනපද මාධ්‍යයන් විසින් විස්තර සහිතව වාර්තා කරනු ලැබූ හා බීජිං සිට පැමිණි සංචාරකයින් විසින් නිසැකවම අවධානයට ගනු ලැබූ, සුදු පරිමානයේ සිට විශාල පරිමානය දක්වා විහිදෙන රාජ්‍යතාන්ත්‍රික අවමන් කිරීම් ගනනාවක් ම බුෂ්ගේ ධවල මන්දිරය විසින් කරන ලද තතු තුළ වැඩෙන ආතතියක සලකුණු දැක ගන්නට හිටුණි.

චීන රාජ්‍ය නායකයකු විසින් මීට පෙර එක්සත් ජනපදයට කරන ලද සංචාරයන් වන ජින්ටාඕගේ පූර්වගාමී ජියෑං සෙමිංගේ හා ඩෙන් ෂියාඕපිංගේ සංචාරයන්හි දී කරන ලද සැලකුම් හා සසඳන කල විශද පහල දැමීමක් පෙන්නුම් කරමින්, පූර්න රාජ්‍ය සංචාරයකදී ලබා දෙන රාත්‍රී රාජ්‍ය භෝජන සංග්‍රහයක් හා උත්සවයක් ධවල මන්දිර සැසියේ දී ජින්ටාඕට ලබා නොදුන්නේ එවැනක් සඳහා චීනයේ පාර්ශ්වයෙන් ඉල්ලීම් ද කර තිබිය දී ය.

ජින්ටාඕව පිලිගැනීම සඳහා චීන ජාතික ගීය වාදනය වෙද්දී ධවල මන්දිර නිවේදකයා චීනය විස්තර කලේ බීජිං තන්ත්‍රයේ නිල නාමය වන "චීන මහජන සමූහාන්ඩුව" වෙනුවට තායිවාන නිල නාමය වන "චීන සමූහාන්ඩුව" යනුවෙනි. චීනයේ විදේශ පිලිවෙතේ අංක එක, තායිවානය පිලිබඳ ආරවුල වන තතු තුළ, මෙය ප්‍රමාද දෝෂයක් විය නොහැකිය.

වඩා වැදගත් වූයේ බුෂ් හා ජින්ටාඕගේ ඒකාබද්ධ මාධ්‍ය හමුවට සහභාගි වීමට තහනම් කරන ලද ආලෝකය සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට අවසර දීමට ධවල මන්දිර නිලධාරීන් ගත් තීරණයයි. එහි දී මෙම ක්‍රියාකාරීත්වය තම අර්ධ-ආගමික සංවිධානය මර්දනය කිරීම හෙලා දැකීමත් කැනසමින් මාධ්‍ය හමුවට බාධා කලා ය. චීන බලධාරීන් විසින් සිරගත කරන ලද ආලෝකය අනුගාමිකයන්ගේ අවයව ඉවත් කරන බවට

වෝදනා කරමින් ආලෝකය හි පුවත්පත වන ඊපොක් ටයිම්ස් පුවත්පතට මැන දී ලිපි මාලාවේ ලියූ වෙන්ජ් වැං නම් චීනයේ උපත ලබා දැනට නිව්යෝර්ක් නගරයේ ජීවත්වන වෛද්‍යවරියට මාධ්‍ය හමුවට ඇතුළුවීමට අවසර දුන්නේ ඉහත සඳහන් පුවත්පතට නිකුත් කල එක් දින අවසර පතක් මත ය.

"ජනාධිපති හියු! ඔබගේ දින ගනන් කෙරමින් පවතී.", "ජනාධිපති බුෂ්, ඔහුගේ මිනීමැරුම් නවතා දමනු" යනුවෙන් ද තවත් බීජිං විරෝධී සටන් පාඨ ඉංග්‍රීසි හා චීන භාෂාවලින් හඬ තලමින් වැං රූප ගතකරන වේදිකාවක් මත මිනිත්තු කීපයක් රැඳී සිටියා ය. ඇය බැනරයක් දිග හැරීමට ද උත්සාහ ගත්තා ය. අවසානයේ දී රහස් සේවා ඒජන්තයන් ඇයව ඉවත් කල අතර පසුව හය මසක් තෙක් සිර දඬුවම් ලැබෙන විදේශ නිලධාරියෙකුට තර්ජනය කිරීමේ හා බිය ගැන්වීමේ වෝදනා ගොනු කරමින් මහේස්ත්‍රාත් කෙනකු ඉදිරියට පමුණුවනු ලැබුවා ය.

වොෂිංටනයේ වර්තමාන ආරක්ෂක මේනියාව තුළ ආලෝකය ක්‍රියාකාරීත්වයකට -- 2001දී හිටපු ජනාධිපති ජියෑං සෙමිං මෝල්ටාවට පැමිණි අවස්ථාවේ බාධා කල තැනැත්තියට -- මාධ්‍ය අක්තූ දෙනු ලැබුවේ නොදැනුවත්ව යයි සිතීමට නොහැකි ය. හුදෙක් බාධාකාරී වේ යයි සැක හිතෙන අයකුට පමණක් නොව අපහසුතාවට පත්වන ප්‍රශ්න ඇසිය හැකි සමාජවාදී හා යුද විරෝධී ප්‍රකාශක ආයතනවල මාධ්‍යවේදීන්ට ද එවැනි අවස්ථාවට සහභාගිවීමට සිරිතක් වසයෙන් ම ධවල මන්දිරය ඉඩ නොදේ.

ඩිමොක්‍රටික් කොංග්‍රස් නියෝජිතවරියකගේ ආරාධිත අමුත්තිය ලෙස බුෂ් ගේ රාජ්‍යසන කථාව යුද විරෝධී ටී-ෂර්ට් එකක් ඇඳගෙන පැමිණි ඉරාක යුද ක්‍රියාකාරීන් සිනඩ් ෂිහාන්ව කැපිටල් හිල් පොලීසිය මගින් අත් අඩංගුවට ගනු ලැබුවේ යන්තම් මාස තුනකට පෙර ය. ආලෝකය නියෝජිතවරිය වැලැක්වීමට රහස් සේවා ඒජන්තයන් විනාඩි 3ක් ගත් නමුත් (වොෂිංටන් පෝස්ට් තීරු ලිපි රචකයකුට අනුව ඔවුන්ගේ උපාය ලෙස පෙනීමට තිබුනේ ඇයට හැකිතරම් වැර යොදා කැනැස්මට ඉඩ දීම යි) බුෂ්ගේ අත්වල ඉරාකයේ ලේ

ඇතැයි බාධා කල තැනැත්තිය අල්ලා නිහඬ කිරීමට ඔවුහු යුහුසුලුව කටයුතු කර තිබුණි.

මෙම සිද්ධියෙන් පසුව ද වැටීම් මාධ්‍ය අවසර පතක් දීමට ගත් තීරණය බුෂ් පරිපාලනයේ නිලධාරීන් විසින් ආරක්ෂා කරනු ලැබුවේ එය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට හා මාධ්‍ය නිදහසට තමන්ගේ ඇති කැපවීමට උදාහරණයක් ලෙස හුවා දක්වමිනි. එක් අයෙක් ලොස් ඇන්ජලීස් ටයිම්ස් පුවත්පතට කීවේ, "වාර්තාකරුවන්ට අවසර දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වැරද්දක් යයි ලොව පුරා කියමින් යන ගමන් අපට එසේ කල නොහැකි ය." මෙසේ කියන්නේ, දැනට ම ජනමාධ්‍යවේදීන්ට මෙන් ම ඔවුන් වැනි වෙනත් අයට ද සිර දඬුවම් ලැබීමට හේතු වන්නාවූ, රහස්‍ය සීඅයිඒ (මධ්‍යම රහස් තොරතුරු ඒජන්සිය) වඩා සරිකඳවුරුවලින් තොරතුරු පිටමං කිරීම පිලිබඳව විමර්ශනය කිරීමේ හා ජාතික ආරක්ෂක ඒජන්සිය හරහා නීති විරෝධී ලෙස රට තුළ ඔත්තු බැලීමේ නිරතව සිටින පරිපාලනයකි.

රාජ්‍යතාන්ත්‍රික පාවිච්චි කිරීම්වලට වඩා බල ගතු ලෙස එක්සත් ජනපද- චීන ඒදිර්වාදකම පිලිබඳ වඩාත් තර්ජනාත්මක දර්ශකයක් වූයේ, මාධ්‍ය මගින් එතරම් අවධානයට නොගත්, එක්සත් ජනපද මිලිටරිය විනය හයානක විභව ප්‍රතිවාදියකු ලෙස සලකන බවත් බීජිං සමග අනාගතයේ ඇතිවන මිලිටරි මුනගැටුමකට මුහුණ දීම සඳහා තම හමුදා ප්‍රතිස්ථානගත කරමින් සිටින බවට තහවුරු කරමින් ජින්ටාම් ධවල මන්දිරයට පැමිණි දින පෙන්ටගනය නිකුත් කල ප්‍රකාශයකි. "චීනයේ අනාගත ගමන් මගෙහි ඇති විනිවිද නොපෙනෙන සුලුකම හා සමහර අවිනිශ්චිතතාවන් පිලිබඳව පෙන්ටගනය සැලකිල්ලෙන් පසුවේ. එබැවින් අප ද අනෙකුත් අයද නොදන්නා දෙයට එරෙහිව වැට බැදිය යුතු ය" යි ආරක්ෂක ලේකම් ඩොනල්ඩ් රම්ස්ෆෙල්ඩ්ගේ ප්‍රකාශකයකු වන බ්‍රයන් විට්මන් වාර්තාකරුවන්ට කිය.

බුෂ් පරිපාලනයම දක්කාගෙන යන දක්ෂිණාංශික බලවේග සමග සමීප සබඳතා ඇති චෝල්ස්ට්‍රිට් ජර්නල් හා වොෂිංටන් ටයිම්ස්හි මේ සතියේ පලකල වාර්තාවන් මගින් ජනනය කල ප්‍රශ්නවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් විට්මන් කීවේ චීනය සමග ඇති විය හැකි ගැටුමකට සුදානම් වෙමින් පෙන්ටගනය තම දීර්ඝකාලීන මිලිටරි සැලසුම් මත වඩ වඩා අවධානය යොමු කොට ඇති බවයි. හමුදාවන් යුරෝපයෙන් ආසියා-පැසිෆික් කලාපයට මාරු කිරීමක් පැසිෆික් ප්‍රදේශ තුළ ගුවන් හා සබ්මැරීන් යන දෙවර්ගයේ ම භටකායන් ප්‍රමාණය ඉහල දැමීමක් එයට අඩංගු වේ.

මෙම වාර්තාවන්ට අනුව එක් ප්‍රධාන වෙනස්කමක් වන්නේ පැසිෆික් කලාපීය තටාකාංගනය තුළ එක් වර ගුවන් යානා ගෙනයන භට කන්ඩායම් හතරක් රඳවා තැබීම සඳහා නාවුක යුද යාත්‍රා නඩත්තු කටයුතු නවීකරනය කිරීම යි. තවත් එකක් වන්නේ දිගුදුර

බෝම්බකරුවන්ට, ඔත්තු බලන ගුවන් යානාවලට හා හමුදා සම්බන්ධීකාරක සහකාර ක්‍රියාන්විතයන්ට මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ගොඩ නගනු ලබමින් තිබෙන බටහිර පැසිෆික් කලාපයේ එක්සත් ජනපද දූපත් භූමි ප්‍රදේශයක් වන ගුවාම් වෙත ඔකිනාවා සිට මැරයින් හටයින් 8,000ක් මාරු කිරීම යි.

එක්සත් ජනපද-චීන සමුද්‍ර මාධ්‍ය ආවරන තුළ මෙම පියවරයන් පිලිබඳව සඳහන් නොකල අතර බුෂ් හා ජින්ටාම් විසින් නිකුත් කරන ලද ප්‍රවේශමෙන් කෙටුම්පත් කල ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශන තුළ අන්‍යෝන්‍ය සමුද්‍ර සාහනයන් හැකියාවන් පිලිබඳ සේයාවක්වත් නැත. එක්සත් ජනපද ආයුධ ගබඩාවේ ඇති න්‍යෂ්ටික අවි 10,000ට විනය පමනක් නොව පෘථිවිය මත සමස්ත ජීවය ම විනාශ කර දැමිය හැකිය. විනය පැත්තෙන් ගත් කල එය සතුව බොහෝ එක්සත් ජනපද ප්‍රධාන නගර කරා ලගා විය හැකි මිසයිල හා න්‍යෂ්ටික අවි සිය ගනනක් පවතී.

එහි ඇති සියලු ප්‍රවන්ඩ විනාශකාරී ප්‍රතිවිපාකවල විභවය සහිතව එක්සත් ජනපදය හා විනය අතර මිලිටරි ගැටුමක අනතුර ගලා එන්නේ බුෂ් හෝ ජින්ටාම්ගේ පෞරුෂත්වයන් තුලින් නොව දුර දිග යන වෛෂයික ප්‍රතිසතිතාවන් තුලිනි. එක්සත් ජනපද හා චීන ආර්ථිකයන් මෙතෙක් පැවති උපරිම මට්ටමට ඒකාග්‍රකරනය කරනු ලැබ ඇති -- ලෝක ආර්ථිකයේ සමස්ත ගෝලීයකරනය වීමේ ඉහලම ප්‍රකාශනය විය හැක්කේ මෙයයි -- ආර්ථික බලවේග විසින් ම ස්වාභාවික සම්පත්, මූලෝපායික ස්ථානයන්වල පාලනය හා අවසානයේ ලෝක බලය උඩ මෙම බලයන් දෙක නො වැලැක්වියහැකි ගැටුමකට ධාවනය කරනු ලැබ ඇත.

1980 ගනන් මුල සිට ශ්‍රම වියදම් මත නිර්දය පීඩනයක් යෙදීමටත් සුපිරි ලාභ ජනනය කර ගැනීමටත් ඉඩ ලබා දෙන තම පන්ති මූලෝපාය තුළ තීරනාත්මක භූමිකාවක් ඉටු කරන්නා වූ විදේශීය නිෂ්පාදන වේදිකාවක් ලෙස විනය ගොඩ නගමින්, ප්‍රධාන අධිරාජ්‍යවාදී බලයෝ -- එක්සත් ජනපදය, ජපානය හා යුරෝපීය බලවත්තු -- එම රට තුළට ප්‍රාග්ධනය ගලා යාමට සලස්වා ඇත. පසු ගිය සියවස් කාර්තුව තුළ ලෝක ධනවාදයේ වර්ධනය බොහෝ දුරට චීනයේ විවෘත වීමත් සමග බැඳී පවතී.

එසේ වුවත් මෙම ක්‍රියාවලියම ආසියා-පැසිෆික් කලාපය තුළ එක්සත් ජනපද ආධිපත්‍යයට අභියෝගයක් ජනනය කර ඇත. ලෝක කටයුතුවලදී චීනයේ මූලෝපායික වාරිකාව ඉහල දමා ඇති එම රටේ වැඩෙන කාර්මික හා මූල්‍ය බලය, යුද කටයුතු, රාජ්‍යතාන්ත්‍රික කටයුතු හා ආර්ථික සම්මුතීන් වගා කර ගැනීමේ දී වඩා බලාපොරොත්තු සහගත වැඩ පිලිවෙලක් ක්‍රියාවට දැමීම ශක්‍ය කරයි. ආසියාවේ නැගෙනහිර වෙරල ප්‍රදේශයේ මෙන් ම ඉන්දියන්

සාගරයේ ද අප්‍රිකාව හා දකුණු ඇමරිකාව තුළ ම ද තම ආධිපත්‍යයට තර්ජනයක් ලෙස එක්සත් ජනපදය, චීනයේ නැගීමට ප්‍රතික්‍රියා කරයි.

ඇමරිකානු දේශපාලනඥයින් විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිලිබඳව කරන ආකාරගත ආයාචනා තිබියේ වුව ඛිණි ස්ටැලින්වාදී ආඥාදායකත්වය ගෙන යන කිසිදු මර්දනකාරී ක්‍රියාවක් එක්සත් ජනපද-චීන ගැටුම සමග මොනම සම්බන්ධයක්වත් නැත. ඊට විපරිතව, ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධනය සඳහා ලාභ ශ්‍රමය නොනවත්වාම පාහේ සපයන්නෙකු ලෙස චීනය නඩත්තු කරගෙන යාම සඳහා කම්කරුවන්ට කිසිදු ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අයිතියක් ලබා නොදෙන හා අතිශයින්ම සාහසික වැඩහල් ක්‍රමවලට එරෙහි සියලු විරෝධතා තලා දමන අභ්‍යන්තර දේශපාලන තන්ත්‍රයක් අවශ්‍ය ය.

චීන කම්කරුවන්ව පාලනය කිරීමට හා මර්දනය කිරීමට මෙන්ම එක්සත් ජනපද භාන්ඩ විකුණා ගැනීම සඳහා වඩා වැදගත් වෙලදපොලක් සම්පාදනය කර ගැනීමට ද ඛිණි ආඥාදායකත්වය මත සංගත ඇමරිකාව රැඳී සිටී. චීන නායකත්වය විසින් පැහැදිලි ලෙසම හියු ජන්ටාම්ගේ සංචාරය සැලසුම් කර තිබුණේ මෙම සබඳතාව ප්‍රදර්ශනය කිරීමට ය. සංගත විධායකයන් මුනගැසෙමින් ද බෝයිං ගුවන් යානා කම්හලේ සංචාරය කරමින් හා මයික්‍රොසොෆ්ට් සමාගමේ ප්‍රකෝටිපති බිල් ගේට් සමග රාත්‍රී හෝඡන ගනිමින් ද චීන ජනාධිපතිවරයා දින දෙකක් සියැට්ලි ගත කලේ ය. තමන්ට ධවල මන්දිරයෙන් ලැබුණු අප්‍රසන්න පිලිගැනීමෙන් පසු, එක්සත් ජනපද-චීන ව්‍යාපාරික කවුන්සිලයේ අනුග්‍රහයෙන් වොෂිංටනයේ පැවැත්වූ හෝඡන සංග්‍රහයක ප්‍රධාන අමුත්තා ලෙස ජන්ටාම් සහභාගි වූ අතර එහිදී ඔහුව හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ 1970 ගනන් මුලදී චීනය සමග හොඳ හිත වගා කිරීමේ එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ සැලසුමේ නිර්මාපකයා වූ හිටපු රාජ්‍ය ලේකම් හෙන්රි කිසිංගර් විසිනි. මෙම රාත්‍රී හෝඡන සංග්‍රහයට සංගත විධායකයන් 900කට අධික පිරිසක් සහභාගි වූ අතර ධවල මන්දිරයේ පැවති දිවා හෝඡන සංග්‍රහයට තවත් දුසිම් ගනනක් ආරාධිතයන් ලෙස සහභාගි වූහ.

කුමක් වුවද, පර්සියානු ගල්ෆ් කලාපයේ හා කැස්පියන් බොක්කේ තෙල් සම්පත් චීන ආර්ථිකයේ

අනාගත වර්ධනය සඳහා අතිශය වැදගත් වුව ද, ඒවා ඩැහැ ගැනීමට එක්සත් ජනපදය දරන ප්‍රයත්නයට චීනය අතිශයින් ප්‍රවේසම් සහගතව ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත. ඛිණිතය, වොෂිංටනය සමග මුන ගැටුමක අවදානම ගන්නවා වෙනුවට රාජ්‍යතාන්ත්‍රික හා ආර්ථික ක්‍රමෝපායන් යොදා ගනු ඇති බව පැහැදිලි ය.

ආරක්ෂක ලේකම් ඩොනල්ඩ් රම්ස්ෆෙල්ඩ් හා රාජ්‍ය ලේකම් රයිස් වැනි ඉහලම නිලධාරීන් චීනයට තම රටෙහි මිලිටරි හමුදා -- එක්සත් ජනපද හමුදා සමග සසඳනවිට තාක්ෂනිකව වඩා නොදියුණු -- ගොඩනැගීම සඳහා නො පැහැදිලි හා සැඟවුණු අභිප්‍රායන් ඇතැයි ප්‍රකාශ කරන කල්හි බුෂ් පරිපාලනයේ ප්‍රතිපත්තිය සැලකියයුතු ලෙස ප්‍රකෝපකාරී ය. මිලිටරි ගැටුමක් අවුලුවා ලනු ලබන නිසා පමනක් නොව ලෝක මූල්‍ය පද්ධතිය තුළ චීනයේ වැඩෙන භූමිකාව නිසා ද මෙම විලාශය තුළ බැරැරුම් අවදානමක් පවතී.

මේ වසරේ දී ජපානය ද අභිබවමින් චීනය ලෝකයේ විශාලතම විදේශ විනිමය සංචිතය සමූච්චය කර ගෙන ඇත. එක්සත් ජනපද ඩොලර් ට්‍රිලියනයකටත් වැඩි ප්‍රමාණයක් චීන මහ බැංකුව සතුව ඇති අතර වර්තමානයේ ඉන් බොහෝ ප්‍රමාණයක් ඩොලර්වලින් වුවද සුලු පරිමාණයෙන් හෝ මෙම සංචිතවලින් ප්‍රමාණයක් යුරෝවලට හා ජපාන යෙන්වලට පරිවර්තනය කිරීමට චීනය පටන්ගෙන ඇත. "මේ හා වෙනත් ඇමරිකානු ව්‍යාපාරවස්තු මහා පරිමාණයෙන් අලෙවි කරනු ලැබීම චීනය විසින් ක්ෂනිකව ආරම්භ කල හොත් -- සමහර විට ඩොලරය හා යුචානය අතර ස්ථාවරත්වය ලිහිල් කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියේ කොටසක් ලෙස -- නිවාස වෙලදපොලටත් පරිහෝඡන වියදම්වලටත් බලගතු පහරක් එල්ල කරමින් ඇමරිකානු පොලී අනුපාතය සැලකියයුතු ලෙස ඉහල යනු ඇතැ" යි නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පුවත්පතේ ජන්ටාම්ගේ සංචාරය පිලිබඳව පල කල අදහස් දැක්වීමක සඳහන් විය. ලොව පුරා මූල්‍ය වෙලදපොලවලට ගනනය කල නොහැකි ප්‍රතිවිපාක ඇති කරමින් තම නය ගෙවා දුමීමට පාරිභෝඡකයන්ට හා එක්සත් ජනපද සංගතයන්ට ඇති හැකියාවට වල කැපීමට මෙය නිසැකව ම හේතු වනු ඇත.